

MESTNA OBČINA MARIBOR

MEDOBSKI URAD ZA VARSTVO OKOLJA IN OHRANJANJE NARAVE

SVETOVNI DAN VODA 2014

Povezovanje med vodo in energijo

Aktivnosti v Mariboru med 19. in 26. marcem 2014

Institut za ekološki inženiring d.o.o.
Ljubljanska ulica 9, 2000 Maribor, SI

www.iei.si

NACIONALNI LABORATORIJ ZA
ZDRAVJE, OKOLJE IN HRANO

UVOD

Svetovni dan voda je oklicala Generalne skupščine Združenih narodov že leta 1992. Od takrat se vsako leto 22. marca predstavi različna problematika povezana z ohranjanjem kvalitete, količine vode in dostopnosti vode do vsakega prebivalca naše Zemlje. Glavni namen svetovnega dneva voda je opozoriti javnost na pomen vode za življenje ter opomniti na boljši odnos do porabe in ravnanja z njo.

Voda je nenadomestljiva naravna vrednota, življenjski prostor, je sestavni del vseh živih bitij, je nujno potrebna za obstoj življenja.

Na našem planetu 71% zemeljskega površja pokriva voda, vendar je le 3 % sladke vode. Poraba pitne vode se neprestano povečuje in že danes v mnogih državah primanjkuje čiste pitne vode. Podnebne spremembe, kot so povišane temperature, nenadna in silovita neurja, poplave, vplivajo na količino in kakovost voda in še dodatno poslabšujejo že tako veliko pomanjkanje zdravstveno ustrezne pitne vode.

Letošnja tema svetovnega dneva voda govori o povezovanju in soodvisnosti vode in energije.

Vodo uporabljamo za različne namene, za uživanje, osebno higieno, kuhanje in za različne dejavnosti, kot so proizvodnja električne energije, hrane in namakanje v kmetijstvu. Voda se uporablja v gradbeništvu, za čiščenje in pranje in še bi lahko naštevali. Vse to nas vodi v razmišljanje, da bi bilo potrebno porabo vode načrtovati celovito in sicer v smislu, koliko vode lahko še porabimo za različne dejavnosti, da bomo še ohranili kakovostno pitno vodo v zadostnih količinah za naš obstoj. Seveda pa nujno potrebujemo tudi energijo za vse naše dejavnosti. V tem smislu sta voda in energija povezani in soodvisni. Torej če se nekje na svetu ustvarijo problemi z vodo, lahko to povzroči probleme s hrano kje drugje. Vode ne moremo zamenjati ali nadomestiti s čim drugim. Ne moremo je ustvariti oziroma pridelati več kot jo imamo. Do sedaj je bila voda od vseh virov vrednotena najnižje. Veliko držav črpa vodo iz tal hitreje kot pa se le-ta lahko obnovi. Če bomo nadaljevali tako kot smo do sedaj, bodo problemi iz leta v leto hujši – še posebej v času globalnega segrevanja in rasti prebivalstva.

Danes voda v svetu predstavlja enega najpomembnejših virov za proizvodnjo električne energije, vendar moramo sprejeti pomembne odločitve, kako jo izkoriščati. V današnjem času namreč obravnavamo vodo kot ekonomsko dobrino. Zaradi tega je treba količino vode, predvidene za pretvorbo v električno energijo, uravnotežiti še z drugimi dejavnostmi, predvsem za ohranitev zadostnih količin za pitje in potrebne količine za namakanje in proizvodnjo hrane.

Vodno energijo običajno uvrščamo med »čiste obnovljive vire« (skupaj z vetrom, biomaso, valovi, sončno in geotermalno energijo), za razliko od gorljivih obnovljivih virov (biomasa, odpadki v mestih, lesni odpadki itd).

Da bomo ohranili vodo kot osnovno sestavino za pitje, bo potrebno razvijati takšne tehnologije, ki bodo potrebovale manj vode in energije.

PROGRAM

SREDA, 19. 3. 2014

TISKOVNA KONFERENCA OB SVETOVNEM DNEVU VODA

Ob 11.00

Organizator: Mestna občina Maribor, Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave

Kontaktna oseba: Nina Gornik, nina.gornik@maribor.si, 02/2201-446

PETEK, 21. 3. 2014

KROŽNA POT – OD PITNE DO ODPADNE VODE

Od 9.00 do 14.30

Organizator: Mestna občina Maribor, Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave, Inštitut za ekološki inženiring, Filozofska fakulteta Maribor, Mariborski vodovod, javno podjetje d.d. in Aquasystems d.o.o.

Kontaktna oseba: Nina Gornik, nina.gornik@maribor.si, 02/2201-446

Zbirališče je ob 9.00 uri v Mestnem parku na parkirišču pri gostilni Pri treh ribnikih. Od tam peš odidemo na Piramido od koder. bo lep razgled na različno rabo prostora, ki ima velik vpliv na podzemne in površinske vode. Mag. Irena Kopač iz Inštituta za ekološki inženiring in dr. Igor Žiberna iz Filozofske fakultete v Mariboru nam bosta predstavila hidrološke in vremenske razmere in njihov vpliv na podzemne vode.

Okoli 10.30 ure se odpravimo peš do črpališča Vrbanski plato, kjer nam bodo ob 11.30 uri predstavniki Mariborskega vodovoda predstavili črpališče in vodarno.

Ob 12.30 je organiziran prevoz do Centralne čistilne naprave, kjer bo organiziran voden ogled. Predviden povratek do šole je ob 14.30.

V primeru slabega vremena krožna pot odpade in se z učenci dobimo ob 9.30 uri v prostorih Mestne hiše Rotovž (poročna dvorana) na Glavnem trgu, kjer bomo predstavili kroženje vode in pomen hidroloških in vremenskih razmer na količino podzemne vode. Hkrati bomo predstavili tudi problematiko in kakovost podzemne ter pitne vode in pomen mobilnega ekološkega laboratorija ter hitrih testov. Predavanja se bodo zaključila predvidoma ob 11.00 uri. Po predstavitev se bomo odpeljali na ogled vodarne in črpališča Vrbanski plato, ter na Centralno čistilno napravo. Predviden povratek pred šolo je ob 14.30 uri.

Vodni krog si bodo ogledali učenci 5. razreda OŠ Janka Padežnika.

DELAVNICA ZA ZINTERESIRANE KMETIJE NA ČRPALIŠČU BOHOVA

Ob 9.00

Organizator: Kmetijsko gozdarski zavod Maribor

Kontaktna oseba: Draga Zadavec, draga.zadavec@kmetijski-zavod.si, 041/281-527

Pri črpališču Bohova bo kmetijsko gozdarski zavod Maribor organiziral delavnico o gnojenju in pravilni izbiri ter uporabi fitofarmaceutvskih sredstev v ozimnih posevkih. Na delavnici bodo zbirali vzorce tal in analizirali mineralni dušik.

ZAČETEK PROJEKTA »VARUJMO SVOJO KAPLJICO VODE«

Organizator: Aquasystems d.o.o.

Kontaktna oseba: Mojca Bratuš, mojca.bratus@aquasystems.si, 02/4503-780

V podjetju Aquasystems bodo tudi letos pripravili družbeno odgovoren projekt »Varuj svojo kapljico vode«, ki je namenjen aktivnemu in zabavnemu izobraževanju osnovnošolcev o tematikah povezanih s čiščenjem odpadnih voda.

K sodelovanju so povabljene osnovne šole. Nagradni natečaj deluje v okviru spletnega mesta www.aquasystems.si in je šolam dostopen v obliki zabavne aplikacije. Osnovnošolec lahko sodeluje v nagradnem natečaju le ob vnosu personalizirane kode, ki jo prejme vsaka šola.

Osnovnošolci bodo v začetku aplikacije spoznali in izdelali kapljico vode, ki jo bodo lahko oblekli, obuli in ji dodali številne zanimive dodatke. Oblikovane kapljice osnovnošolcev se bodo lahko znotraj aplikacije igrale, družile in pogovarjale. Da pa ne bi ostalo zgolj pri zabavi, je v aplikacijo vključen tudi izobraževalni del, v katerem osnovnošolci skozi igre spoznavajo osnovne tematike o vodah in sproti odgovarjajo na vprašanja, katerih težavnost je pogojena z razredom, ki ga osnovnošolec obiskuje.

V spletni aplikaciji bodo učitelji našli tudi navodila za sodelovanje pri praktični nalogi, ki zahteva dodatno znanje in spodbuja timsko delo, šoli pa prinese tudi dodatne točke v nagradnem natečaju.

Nagradni natečaj se začne 21. 3. 2014 na Svetovni dan voda in se zaključi 11. 4. 2014. Tudi letos so pripravljene številne nagrade za sodelujoče z največ doseženimi točkami, od personaliziranih majic, kolesa in donacij za šole. Pravila nagradnega natečaja za dijake in šole so dostopna na strani www.aquasystem.si/kapljica. Aplikacija bo delovala tudi po zaključku akcije in jo lahko šole izkoristijo v izobraževalne namene.

SOBOTA, 22. 3. 2014

EKOLOŠKA AKCIJA DRAVA 2014 – NI NAM VSEENO

Od 10.00 do 15.00

Organizator: Potapljaško društvo Maribor

Kontaktna oseba: Vojo Eraković, vojo.erakovic@pdm.net, 041/380-908

Poglavitni cilj projekta je osveščanje in informiranje ljudi o dejstvih povezanih z našo reko in izboljšanju odnosa do narave. Prireditve bo imela tako tudi izobraževalni značaj, saj bodo povabljene skupine, organizacije in društva, ki bodo predstavili vsak svoj pogled na reko Dravo. K sodelovanju na akciji bodo tudi letos povabljeni mariborski osnovnošolci, ki bodo pripravili delavnice na temo o reki Dravi, Dravske Elektrarne Maribor, Mobilni Ekološki Laboratorij, Centralna čistilna naprava Maribor, Zavod za ekologijo, gasilci, splavarji, raftarji itd.

Ekološka akcija se bo pričela ob 10.00 uri na osrednjem prireditvenem prostoru pri Vodnem stolpu. Urejeni bodo razstavniki prostori z informatorji, ki bodo predstavljali svoje dejavnosti. V sklopu prireditve bo izveden tudi sejem potapljaške opreme – nove in stare.

NACIONALNI LABORATORIJ V QLANDIJI NA VITAFITOVI PRIREDITVI "OB SVETOVNEM DNEVU VODA"

Od 10.00 do 14.00

Organizator: Etika d.o.o.

Kontaktna oseba: Miro Mihec, miro.mihec@etika.si, 02/251-67-01, 041/710-277
Nataša Sovič, natasa.sovic@nlzoh.si, 02/45-00-212

Poleg soudeležbe Nacionalnega laboratorija bo na stojnici Mariborskega vodovoda mogoče dobiti tudi informacije o oskrbi z vodo in brošure o kvaliteti pitne vode. Za otroke bo predvajan film o vodi. Sodelovali bodo lahko v eko nagradni igri Zadeni v gol, kjer bo vsak zadetek prinesel nagrado. Stojnica Mariborskega vodovoda bo na voljo ves dan, od 8.00 do 19.00 ure. Na odru bo ozaveščevalni in zabavni program med 9.00 in 13.00 uro. Ob odru bo tudi pitnik vode, ki ga bo mogoče uporabljati.

Ob prireditvi bo potekala tudi humanitarna akcija Daj naprej...in podari sonce za pomoč mali Loti, ki potrebuje finančna sredstva za okrevanje po operacijah. V ta namen se bodo prodajale eko vrečke Daj naprej.

Generalni pokrovitelj dogodka je Mariborski vodovod, javno podjetje d.d.

OČISTIMO VODE.SI – LETO KASNEJE

Ob 11.00

Organizator: Društvo za vodne aktivnosti Drava, Društvo Ekologi brez meja in Društvo Gibanje za trajnostni razvoj Slovenije –TRS

Kontaktna oseba: Boris Kolar, boris.kolar@nlzoh.si

Pred letom dni so člani Društva za vodne aktivnosti Drava, Društva Ekologi brez meja in Društva Gibanje za trajnostni razvoj Slovenije -TRS začeli z vseslovensko ekološko akcijo Očistimo vode.si. Akcija je namenjena ohranjanju slovenskih površinskih voda, ozaveščanju uporabnikov komunalnih

storitev ter opozarjanju na nevezdržne razmere, ki ponekod še vedno ogrožajo zdravje naravnih ekosistemov, kvaliteto virov ter zdravje ljudi.

V lanskem letu so popisali izpuste neočiščenih komunalnih vod, odpadnih industrijskih vod, izcednih vod iz deponij živalskega gnoja, vod, ki onesnažujejo podzemlje slovenskega krasa in izpuste slabo delujočih čistilnih naprav. V poletnem suši so spremljali razmere v vodotokih iz katerih so kmetovalci črpali vodo za namakanje, ter poginjanje rib zaradi presušenih in onesnaženih vodotokov. Na izpuste neočiščenih odpadnih voda so opozorili župane občin, inšpekcijske službe, celo Varuha človekovih pravic.

Ob koncu akcije Očistimo vode.si bodo javnosti predstavili ugotovitve, odgovore Inšpekcijskih služb ter odzivnost županov. Z zaključki bodo soočili Ministra za kmetijstvo in okolje, predstavnike Agencije RS za Okolje ter s predstavnike Inšpektorata RS za kmetijstvo in okolje. Predlagali bodo tudi rešitve za nekatere izmed ugotovljenih problemov.

Ob zaključku akcije pripravljajo kratko delavnico, ki bo ob Svetovnem dnevu voda 22. marca 2014 v Mariborskem Sodnem stolpu na Lentu ob 11. uri. Po delavnici bo novinarska konferenca.

Ob delavnici bodo potekale aktivnosti, ki jih že tradicionalno izvaja Društvo za vodne aktivnosti ob Svetovnem dnevu voda. Letos bodo izvajali vzorčenje školjk z rečnega dna.

SREDA, 26. 3. 2014

POSVET: INFORMACIJSKI SISTEM KOT PODPORA UPRAVLJANJU Z VODNIMI VIRI

Organizator: Mestna občina Maribor, Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave

Kontaktna oseba: Suzana Prajnc, suzana.prajnc@maribor.si, 02/2201-447

Posvet bo organiziran v okviru svetovnega dneva voda, 26. 3. 2014 v dvorani Kadetnice Maribor. Predavatelji iz javnih institucij in gospodarskih javnih služb za oskrbo s pitno vodo bodo predstavili različne projekte na državni in lokalni ravni. Posvet je namenjen predstavnikom lokalnih skupnosti, javnih komunalnih podjetij in drugih institucij. Udeležba na posvetu je brezplačna. Več o posvetu lahko najdete na spletni strani www.maribor.si/okolje.

Pokrovitelj posveta je Mariborski vodovod, javno podjetje d.d.

ČETRTEK, 27. 3. 2014

STROKOVNI POSVET: STIK S PITNO VODO TER KOROZIJA KOVINSKIH MATERIALOV VODOVODNIH INŠTALACIJ

Organizator: Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano v sodelovanju z Zavodom za gradbeništvo

Kontaktna oseba: Sonja Repec, sonja.repec@nlzoh.si

Kotizacija za enega udeleženca znaša z DDV 40 € oz. 30 € pri več kot enem udeležencu iz istega podjetja. Prijave na naslov sonja.repec@nlzoh.si ali po faksu 02/45-00-148.